

Motion till riksdagen 2025/26:935

av Jamal El-Haj (-)

Skydd av religiösa byggnader

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell handlingsplan bör tas fram i nära dialog med berörda trossamfund, inklusive en samlad och transparent databas över incidenter mot religiösa byggnader, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurser bör avsättas för förstärkt brandskydd och andra säkerhetsåtgärder vid särskilt utsatta byggnader, samt för långsiktigt arbete mot hatbrott och intolerans, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa likvärdigt skydd för alla trossamfund och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under natten till tisdagen den 23 september 2025 förstördes moskén i Hultsfred i en brand. Byggnaden blev snabbt övertänd och är nu totalförstörd. Polisen utreder händelsen som misstänkt mordbrand. Det är ännu oklart om branden var en olycka eller ett angrepp, men oavsett orsak är förlusten av en religiös samlingsplats djupt allvarlig. Händelsen sätter åter ljuset på den utsatthet som religiösa byggnader i Sverige lever med.

Religiösa byggnader – moskéer, synagogor och kyrkor – är inte bara platser för bön. De är mötesplatser för gemenskap, kulturbärare och symboler för vår demokratiska ordning. Att angripa dem är att angripa det öppna samhället. Det är därför en fråga om trygghet, mänskliga rättigheter och vår gemensamma civilisation.

Forskning visar att moskéer är särskilt utsatta. Av rapporten Moskéers och muslimska församlingars utsatthet och säkerhet i Sverige (Gardell m.fl., Uppsala universitet) framgår att 18 procent av muslimska församlingar uppgett att deras moskéer eller bönelokaler utsatts för en anlagd brand eller försök till en anlagd brand. Enkäter visar också att hela 59 procent av moskéerna utsatts för någon form av fysiskt angrepp – från klotter och stenkastning till skadegörelse och brand.

Men även andra trossamfund drabbas. Synagogan i Göteborg attackerades 2017 med brandbomber. Judiska församlingar i Malmö och på andra orter rapporterar återkommande hot, vandalisering och försök till mordbrand. Den judiska minoriteten i Sverige lever under ett reellt hot som också riktas mot deras byggnader och institutioner.

Kristna kyrkor är inte heller förskonade. Enligt Riksantikvarieämbetet har det i snitt brunnit ungefär en kyrka per år under de senaste hundra åren. I flera fall har historiska träkyrkor totalförstörts genom anlagda bränder. När en kyrka brinner försvinner inte bara en byggnad, utan ofta unika kulturarv och ovärderliga inventarier.

Trots dessa exempel finns det ingen offentlig, heltäckande statistik som systematiskt redovisar omfattningen av bränder och angrepp mot religiösa byggnader i Sverige. Myndigheter som polisen, MSB och Myndigheten för stöd till trossamfund saknar en gemensam databas som tydligt särskiljer religiösa byggnader i sina sammanställningar. Detta skapar en kunskapslucka som försvårar både analys och förebyggande arbete.

Religiösa byggnader är en del av det demokratiska samhällets infrastruktur. Att kunna utöva sin tro i trygghet är en mänsklig rättighet. När dessa byggnader angrips, eller när människor känner rädsla för att vistas i dem, undermineras själva grundvalen för vår demokrati. Staten har ett ansvar att skydda dessa platser, precis som den skyddar andra delar av vårt samhälle. Det handlar både om fysisk säkerhet – exempelvis brandskydd, övervakning och förstärkt bevakning där hotbilden är hög – och om långsiktigt arbete mot hatbrott och intolerans.

Staten har redan sett till att synagogor och judiska byggnader fått skydd, men det saknas fortfarande motsvarande insatser för moskéer – något som den senaste händelsen tydligt visar att det finns ett akut behov av.

Branden i Hultsfred påminner oss smärtsamt om den sårbarhet som präglar våra religiösa byggnader. Att skydda dem är inte enbart en fråga om fysisk säkerhet, utan också om respekt för mänskliga rättigheter, försvar av demokratin och bevarandet av vårt gemensamma kulturarv. Det är hög tid att staten tar ett tydligare ansvar för att säkerställa att alla människor i Sverige kan samlas till bön, gemenskap och tradition – utan rädsla, och med trygghet i att deras byggnader är skyddade.

Jamal El-Haj (-)